

Sverige flockar sig - containerföreställningar

Föreställningar om maktordningar som stora sfärer kallas containerföreställningar: chimärer av stora lådor eller sfärer som omsluter mängder med saker.

Förutom mode, kolonialism och kapitalism så använder vi gärna containerföreställningar på kultur. Folk påstås vara annorlunda för att de skulle komma från en annan kultur. Som om kulturer vore lådor snarare än vanor som trasslar in sig i varandra.

Drömmen om nationalstaten

Med hjälp av den borgerliga drömmen om nationalstater pekas Sverige ut som en stor låda som omsluter ett landområde. Det som befinner sig därinne i sverige-containern skulle vara svenskt. Insekter pekas ut som svenska insekter och fåglar pekas ut som svenska fåglar. Det blir väldigt mystiskt. Speciellt då exempelvis många svenska svalor bor halva året i Sydafrika. Tja, i Sydafrika? Svalor borde väl främst hålla sig över Sydafrika?

Containerföreställningar om nationalstaten Sverige frestar oss att prata om invandrare. Men vadå vandra in? Inuti vad? "Hallå! Ser ni inte? Jag är instängd härinne! Kan någon släppa ut mig!"

Sverige flockar sig

Staten Sverige är mindre än deklarationsblanketten på köksbordet. Sverige flockar sig i dokument, i flaggor, i körkort, i sammanträdesrum och genom olika ceremonier.

Sverige är inte större än vardagliga deklarationsblanketter, stämplor eller handlingar som relaterar sig till Sverige. Däremot är Sverige många. Flockar av sverigehandlingar åkallar och återskapar Sverige. Men inte ens dessa sverigehandlingar är renodlade. När jag skriver under deklarationsblanketten åkallas min adress och lägenhet i Hammarkullen. Underskriften åkallar också min släkt och min familj. Dessutom åkallar underskriften kön och könsordning.

Och så lovar underskriften på deklarationsblanketten att inkomsten är korrekt redovisad.

Makt är inte en stor borg. Makt skapar sig utrymme genom att flocka sig. Det öppnar genast upp utrymme för motstånd. Ifall makt och befrielse flockar sig så blir befrielsen inte något som behöver ske i en avlägsen framtid. Så fort kapitalism, mode eller stat uppstår så skapas utrymme. Utrymme som kan användas för befrielse.

Per Herngren
4 oktober 2014

Texten är utkast för boken *Mode och motstånd* av Otto von Busch och Per Herngren (Korpen, 2016).